

Výstava Zachraňte nosorožce!

Expozice Zachraňte nosorožce!, zpřístupněná ode dneška ve sklepení Stálé akvariijní výstavy, je příspěvkem Zoo Brno ke stejnojmenné evropské kampani na záchranu nosorožců. Jejím posláním je informovat veřejnost o kritickém stavu nosorožců a o tom, jak může každý z nás přispět k jejich záchraně.

Patrně nejzajímavějším exponátem je lebka nosorožce indického, který žil v Zoo Dvůr Králové. Z tohoto nosorožce pocházejí i vystavené kosti holenní, pažní a dolní čelist. Ve vitríně najdeme i odlitek lebky nosorožce srstnatého, který žil na našem území, a úlomky jeho kosti loketní a pažní. Nálezy z jeskyně Šipka, stejně jako kosti nosorožce ze zoo, zapůjčilo Moravské zemské muzeum.

Výstava dále ukazuje vítězné výtvarné práce z dětské a studentské soutěže na téma nosorožec, kterou vyhlásila brněnská zoo. Na výstavě samozřejmě nechybějí informace o samotné nosorožčí kampani a je tam i přehled doposud vyhlášených kampaní na záchranu divoce žijících živočichů i jejich životního prostředí. Všech se účastnila i Zoo Brno.

Kampaně EAZA na ochranu přírody

Evropská asociace zoo a akvárií (EAZA) vyhlásila svou první kampaň v roce 2000. Jmenovala se **Maso z pralesa** (Bushmeat) a byla zaměřena na přírodu rovníkové Afriky. V posledních letech totiž roste počet velkých zvířat, která lidé loví pro maso, i když to zákon zakazuje. Ke zvýšení spotřeby masa, doprovázené růstem nelegálního obchodu, přispělo stále intenzivnější kácení tropických lesů, stavba nových silnic i příliv lidí do dříve málo obydlených oblastí. Silnice otevírají cestu do dříve nepřístupných hlubin lesa a usnadňují dopravu těžkých úlovků. Obchod s masem i suvenýry vyrobenými z těl divokých zvířat expanduje daleko za hranice afrického kontinentu. Kampaň vyvolala rozsáhlou petiční akci proti obchodu s masem z pralesa. Podepsaly ji téměř dva miliony návštěvníků zoologických zahrad, 500 kg petičních listin bylo předáno poslancům parlamentu Evropské unie. Ti odevzdali listiny vládám afrických zemí, avšak bez odezvy. Od petic tedy EAZA ustoupila. Finanční sbírka kampaně Bushmeat vynesla 150 000 eur, které byly poskytnuty soukromým organizacím chránícím velké savce Afriky.

Druhá kampaň, zahájená v roce 2001, se jmenovala **Deštný les** (Rainforest). Zaměřena byla na záchranu tropického deštného pralesa Mato Atlantido, který se rozkládá podél východního pobřeží Jižní Ameriky. Mato Atlántico je na čtvrtém místě v pořadí nejohroženějších míst s vysoce vyvinutou biodiverzitou. Plocha tropického lesa se však rozpadá na řadu menších a od sebe vzdálených okrsků. Populace vzácných druhů se tříští do malých skupinek, které přežívají na izolovaných ostrůvcích původního lesa. Mezi zbylými zvířaty dochází k příbuzenskému křížení, vhodní partneři pro rozmnožování se k sobě nemohou přes velké bezlesé plochy dostat, a tak stále vzácnější druhy vymírají. Jako u všech kampaní i při této bylo cílem informovat veřejnost o kritickém stavu ohrožené oblasti či ohroženého druhu. Finanční sbírka vynesla 300 000 eur. Peníze byly použity mj. na záchranu drápkatých pralesních opiček, které pašeráci odchyťávají a prodávají jako domácí mazlíčky.

Kampaň **Tygr** vyhlásila EAZA v září 2002. Kampaň měla původně trvat rok, ale pro velký zájem veřejnosti byla prodloužena do září 2004. Tygr se stal obětí komerce a ničení životního prostředí. Počet tygrů klesl z 100 000 v polovině minulého století na dnešních 5 000 jedinců. Pytláctví je asi nejtragičtější způsob zkázy tygrů. Tradiční asijská medicína bohužel stále používá části těl tygrů, mnoho lidí si jimi léčí neduhy. Sběrka na podporu projektů na záchranu tygrů ve volné přírodě přinesla 750 000 eur. Posloužily např. pro nákup automobilů či motorek pro strážce národních parků Indie, aby mohli operativně pronásledovat dobře technicky vybavené pytláky. V Indonésii se uskutečnil výzkum tygrů přežívajících v kulturních porostech; označen byl nejen tygr, ale také jeho lovená kořist – prasata. V Rusku byla získána první spolehlivá data o výskytu a pohybu tygrů ussurijských. Zesílené

protipožární hlídky zredukovaly požáry v Přímořském kraji o 65%. V Thajsku nacvičovalo zásah proti pytlákům 1000 strážců národních parků.

Kampaň v pořadí čtvrtá byla věnována záchraně ohrožených želv a nesla název **Shellshock**. Želvy existují na Zemi téměř 250 milionů let. Byly svědky vzestupu a pádu dinosaurů, viděly první let ptáků i vznik člověka. Ničení životního prostředí, neřízený lov, sběr vajec, predace introdukovaných a zdivočelých domácích zvířat přivedly současné želvy k pokraji zániku, z 265 dosud žijících druhů je 191 zapsáno na Mezinárodním červeném seznamu ohrožených živočichů. Každý rok se v Číně, jejíž obyvatelé mají hluboce zakořeněný zvyk pojídat želví maso, prodá přes 12 milionů želv. Želví populace v této zemi už byly až na vzácné výjimky vyhubeny. Import z okolních států vzrostl od roku 1977, kdy se bezedný čínský trh začal otevírat světu, více než 10x a čínští obchodníci hledají další a stále vzdálenější země, ze kterých by želvy dováželi. Sbírka na projekty ochrany želv ve volné přírodě vynesla 250 000 eur. První peníze šly na pomoc významnému záchranému centru Kosgoda na Srí Lance, zničenému cunami. Kosoga hlídá snůšky vajíček a vysílá protipytlácké hlídky. Dále bylo např. dosaženo úspěchů v odchovu ohrožených orlicíí bornejských, želv ostnitých a želv egyptských.

Kampaň **Zachraňte nosorožce** (Save the Rhino) je zatím poslední kampaní EAZA. Vyhlášena byla v září 2005. Ještě před 50 lety patřili nosorožci k relativně početným zvířatům – ve volné přírodě Asie i Afriky žily stovky tisíc jedinců. V posledních desetiletích došlo k jejich masovému vybití, dnes v rezervacích přežívá přibližně 17,5 tisíce nosorožců. Jejimi cíli jsou: upozornit veřejnost na vysoký stupeň ohrožení nosorožců ve volné přírodě, seznámit návštěvníky zoo se způsobem života nosorožců, druhých největších suchozemských savců a nasbírat 500 000 euro na projekty ochrany nosorožců ve volné přírodě.

Akce pro veřejnost o víkendu

BUĎTE DOBŘÍ JAKO BOBŘI, 17. 6. 2006 11 – 17 hod.

Den plný hrátek a soutěží v areálu zoo. Doprovodný program zajistí hudební skupiny Za5kvintet, 6 tet, F-box. **Pořadatelé:** Zoo Brno, Dobrovolnické centrum Motýlek, o. s., Nadační fond dětské onkologie Krtek, DebRa ČR, Sdružení na pomoc popáleným dětem.

DIVOKÝ ZÁPAD V ZOO, 18. 6. 2006 11 – 17 hod.

Kulturní a soutěžní program pro malé návštěvníky a rodiče, připravený ve spolupráci s westernovým městečkem Wild West Boskovice. vystoupí kapely Bobři a Zimour, ukázky lasování a práce s kolty.